

เรือ Shahid Bagheri....กับการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลของอิหร่าน

กองทัพเรือของกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลามของอิหร่าน (IRGC) ได้เข้าประจำการเรือ Shahid Bagheri ซึ่งถือว่าเป็นเรือบรรทุกอากาศยานไร้คนขับลำแรกของอิหร่าน ที่มีการดัดแปลงมาจากเรือบรรทุกสินค้า โดยเรือลำดังกล่าวมีขีดความสามารถที่หลากหลาย ทั้งการเป็นฐานปฏิบัติการลอยน้ำ การสู้รบ การลาดตระเวน และงานทางด้านข่าวกรอง ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าเรือลำนี้นอกจากจะปฏิบัติการกิจในอ่าวเปอร์เซียแล้ว ในอนาคตอาจจะมีกระจายพื้นที่ปฏิบัติการออกไปยังน่านน้ำที่อยู่ห่างไกลอีกด้วย

สถานการณ์ปัจจุบัน

เมื่อช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2568 อิหร่านได้มีการจัดพิธีนำเรือ Shahid Bagheri หรือที่รู้จักกันในชื่อ Shahid Bahman Bagheri (โดยมีหมายเลข C110-4 เป็นรหัสประจำเรือ) เข้าประจำการในกองทัพเรือของกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลามของอิหร่าน (IRGC) ซึ่งตั้งอยู่ในเมือง “บันดาร์ อับบาส” (Bandar Abbas) ทางตอนใต้ของอิหร่าน เรือลำดังกล่าวถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับบรรทุกอากาศยานไร้คนขับ (Drone) รูปแบบต่าง ๆ

เรือ Shahid Bagheri ใช้ระยะเวลาในการออกแบบ พัฒนา และต่อเรือ มากกว่า 2 ปี (ระหว่างช่วงปี 2565 ถึงปี 2567) โดยการนำเรือบรรทุกสินค้าขนาด 42,000 ตัน ที่ชื่อ “Perarin” มาปรับปรุงดัดแปลง และพัฒนาต่อจนกลายเป็นเรือสำหรับใช้บรรทุกอากาศยานไร้คนขับ และยุทธโธปกรณ์ทางด้านการทหารต่าง ๆ โดยพื้นที่บนดาดฟ้าเรือถูกดัดแปลงและสร้างเป็นรันเวย์ มีความยาวมากกว่า 180 เมตร สำหรับการขึ้น - ลง ของอากาศยานแบบต่าง ๆ

เรือลำนี้จะทำหน้าที่เป็นฐานปฏิบัติการทางทะเลของกองทัพเรือ IRGC เพื่อปฏิบัติการกิจในการลาดตระเวน การเฝ้าระวังป้องกันภัยคุกคามความมั่นคง และการสู้รบกับกองกำลังฝ่ายศัตรู ซึ่งเรือลำนี้มีพิสัยในการปฏิบัติการ มากกว่า 22,000 ไมล์ทะเล สามารถบรรทุกอากาศยานไร้คนขับและเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ได้หลากหลายประเภท สามารถออกปฏิบัติการกิจในทะเลได้ยาวนานกว่า 1 ปี โดยไม่ต้องมีการเติมเชื้อเพลิง นอกจากนี้ ตัวเรือยังมีการติดตั้งระบบการป้องกันภัย

ทางอากาศ ที่สามารถรับมือกับอากาศยานขนาดเล็กและขีปนาวุธชนิดต่าง ๆ ได้ มีการติดตั้งระบบการตรวจจับสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ได้น้ำ มีการติดตั้งระบบนำวิถี และเป็นใหญ่พิสัยไกล รวมถึงขีปนาวุธแบบร่อนที่สามารถโจมตีเรือและเป้าหมายชายฝั่งได้

ขีดสมรรถนะของเรือ Shahid Bagheri

เรือ Shahid Bagheri มีพื้นที่ดาดฟ้าโดยรวมยาว 240 เมตร (แบ่งเป็นพื้นที่รันเวย์ 180 เมตร) มีความกว้าง 32 เมตร มีระวางขับน้ำประมาณ 42,000 ตัน กินน้ำลึกอยู่ที่ 12 เมตร เรือลำดังกล่าวขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ดีเซล MAN B&W Type 8 S70 MC-C ที่สามารถแล่นด้วยความเร็วสูงสุดที่ 22 น็อต มีระยะพิสัยในการปฏิบัติการ มากกว่า 22,000 ไมล์ทะเล หรือประมาณ 40,700 กิโลเมตร และสามารถออกปฏิบัติการกิจในทะเลได้ยาวนานกว่า 1 ปี โดยไม่ต้องมีการเติมเชื้อเพลิง

ด้วยรันเวย์บนดาดฟ้าเรือที่มีความยาว 180 เมตร และมีการติดตั้งระบบลิฟต์สำหรับโหลดยุทธโธปกรณ์ต่าง ๆ ส่งผลทำให้เรือลำนี้สามารถบรรทุกอากาศยานไร้คนขับได้มากกว่า 60 ลำ และสามารถบรรทุกขีปนาวุธแบบร่อนได้มากกว่า 30 ลำ สามารถรองรับอากาศยานไร้คนขับ ทั้งในแบบลาดตระเวนและแบบโจมตีได้หลากหลายรุ่น อาทิ Ababil-3, Mohajer-6, Shahed-136 และ Qaher-313 อีกทั้งยังสามารถบรรทุกเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ที่ใช้สำหรับการส่งกำลังบำรุง และปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ได้หลากหลายรุ่น อาทิ Mil mi-17, Bell-412 และ Shahed 278 เป็นต้น

เรือลำนี้ได้มีการติดตั้งระบบเครื่องยิงขีปนาวุธมากกว่า 30 เครื่อง ขีปนาวุธแบบร่อนพิสัยไกล Noor ระบบขีปนาวุธป้องกันทางอากาศ พิสัยไกล 8 ท่อยิง ระบบขีปนาวุธต่อต้านเรือ 8 ท่อยิง ด้านข้างตัวเรือ มีการติดตั้งระบบปืนกล Asefeh ขนาด 20 มิลลิเมตร จำนวน 2 กระบอก (ซ้าย - ขวา) ด้านหน้าของเรือมีการติดตั้งปืนใหญ่ขนาด 30 มิลลิเมตร จำนวน 1 กระบอก และด้านหลังของเรือยังมีการติดตั้งแท่นยิงขีปนาวุธต่อต้านเรือที่สามารถกำหนดระยะของเป้าหมายได้ในพิสัยไกลถึง 2,000 กิโลเมตร และยังมีการติดตั้งระบบการป้องกันขีปนาวุธจากฝ่ายศัตรูอีกด้วย

ส่วนขีดสมรรถนะอื่น ๆ ของเรือ Shahid Bagheri กล่าวคือ สามารถบรรทุกอากาศยานไร้คนขับได้ 3 รูปแบบ (ทั้งแบบลาดตระเวน แบบเฝ้าระวัง และแบบโจมตี) สามารถบรรทุกเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ ได้ทั้งแบบโจมตีและแบบสนับสนุน มีหน่วยปราบเรือดำน้ำ มีโรงพยาบาล ขนาด 6 เตียง มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ในรูปแบบต่างๆ มีสถานีเติมน้ำมันแยกกัน 3 แห่ง (สำหรับเฮลิคอปเตอร์ อากาศยาน ไร้คนขับ และเรือ) มีทีมปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีทีมดำน้ำ และหน่วยปฏิบัติการพิเศษคอมมานโด มีหอควบคุมอากาศยานไร้คนขับ และเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ และมีอาคารเก็บเครื่องบิน 2 ชั้น จำนวน 8 ห้อง

๔ บทวิเคราะห์

1) การที่เรือ Shahid Bagheri มีความพร้อมทั้งในเรื่องของ ยุทธโศภรณ์ ระยะพิสัยในการปฏิบัติการ และสามารถปฏิบัติการกิจ ในทะเลได้ยาวนานนั้น จะส่งผลทำให้ภารกิจทางด้านการเฝ้าระวังป้องกัน ภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล อาทิ การรุกล้ำอาณาเขตทางทะเล ของฝ่ายศัตรู การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การกระทำอันเป็น โจรสลัด การลักลอบทำประมงผิดกฎหมาย การคุ้มครองเส้นทางการ เดินเรือ การลักลอบขนส่งสินค้าหนีภาษี การค้ามนุษย์ ฯลฯ สามารถ ดำเนินการตอบโต้ภัยคุกคามเหล่านี้ได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วถึง

2) ปัจจุบันถึงแม้ว่าอิหร่านกำลังเผชิญกับมาตรการคว่ำบาตร จากชาติตะวันตกอย่างต่อเนื่อง แต่อิหร่านเองก็ยังคงมีขีดความสามารถ ในการพัฒนาเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ จนประสบความสำเร็จ ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งเรือบรรทุกอากาศยานไร้คนขับ ขีปนาวุธ และอากาศยานไร้คนขับ ซึ่งนักวิชาการทางด้านความมั่นคงหลายท่าน มองว่า การที่อิหร่านเข้าประจำการเรือ Shahid Bagheri นั้น จะส่งผล ทำให้กองทัพเรืออิหร่าน สามารถนำอากาศยานไร้คนขับเข้าใกล้แนวรบ ของฝ่ายศัตรูเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหากมองในเชิงยุทธศาสตร์ เราจะเห็นว่า เรือลำนี้สามารถสร้างความได้เปรียบในพื้นที่การสู้รบให้แก่อิหร่านได้ เป็นอย่างดี

3) การเข้าประจำการเรือ Shahid Bagheri ในกองทัพเรืออิหร่านนั้น แสดงให้เห็นถึงแนวคิดเกี่ยวกับความพยายามของอิหร่านที่จะขยาย ฐานปฏิบัติการออกไปในพื้นที่ทะเลเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่ากองทัพเรือ

อิหร่านจะออกแถลงการณ์ยืนยันว่าเรือลำนี้จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคง ทางทะเลในภูมิภาคก็ตาม แต่นักวิชาการด้านความมั่นคงหลายท่าน คาดการณ์ว่า ด้วยขีดความสามารถในการบรรทุกอากาศยานไร้คนขับ และการมีเรือโจมตีเร็วช่วยสนับสนุนการปฏิบัติการในระยะไกลนั้น ในอนาคตนอกจากอ่าวเปอร์เซียแล้ว เรือลำนี้อาจจะมีการขยายเขต ปฏิบัติการออกไปยังอ่าวโอมาน ทะเลอาหรับ และมหาสมุทรอินเดียด้วย

4) ในมุมมองเชิงยุทธศาสตร์ความมั่นคงและการทหาร การที่ เรือ Shahid Bagheri มีการติดตั้งฟังก์ชันอาวุธที่หลากหลาย ทั้งการ ติดตั้งระบบปล่อยขีปนาวุธ ปืนใหญ่พิสัยไกล ปืนกลป้องกันเรือ ลานจอด เครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ และรันเวย์สำหรับการปล่อยอากาศยานไร้คนขับ ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าอิหร่านมีความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างพัฒนากองทัพเรือ ให้มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ เฝ้าระวังป้องกันและตอบสนองต่อภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลได้ อย่างรวดเร็ว

5) นอกจากภารกิจในการเฝ้าระวังป้องกันและยับยั้งภัยคุกคาม ความมั่นคงในทะเลอาณาเขตของตนที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว เรือ Shahid Bagheri ยังสามารถนำไปใช้ในการกิจการดูแลรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลของอิหร่านในมิติต่าง ๆ ได้อีกทางหนึ่งด้วย อาทิ เศรษฐกิจ สีน้ำเงิน (Blue Economy) ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่ง เส้นทางคมนาคมทางทะเล แหล่งพลังงานใต้ทะเล สินแร่ใต้ทะเล อุตสาหกรรมการประมงและอาหารทะเล ฯลฯ อีกทั้ง ยังส่งผลทำให้อิหร่าน มีผลงานอำนาจในการเจรจาต่อรองกับประเทศต่าง ๆ ได้อีกทางหนึ่งด้วย

๕ บทส่งท้าย

อิหร่านนั้นถือว่าเป็นประเทศที่มีชื่อเสียงในการพัฒนาเทคโนโลยี เกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับหลากหลายรุ่น และมีกองทัพ Drones ที่ แข็งแกร่งในลำดับต้น ๆ ของโลก ซึ่งการนำเรือบรรทุกสินค้ามาดัดแปลง และพัฒนาต่อยอดจนกลายเป็นเรือบรรทุกอากาศยานไร้คนขับ ในช่วงเวลาที่ อิหร่านถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจและการซื้อขายอาวุธจากชาติตะวันตกนั้น ถือว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายที่รัฐชายฝั่งต่าง ๆ สามารถนำมาเป็นกรณีศึกษาได้ เนื่องจาก Shahid Bagheri ใช้งบประมาณ ในการปรับปรุงและดัดแปลงน้อยกว่าการจัดซื้อเรือบรรทุกอากาศยาน ไร้คนขับจากต่างประเทศ อีกทั้ง ยังมีขีดสมรรถนะตามที่กองทัพเรือ อิหร่านต้องการด้วย

★อ้างอิง

- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.nia.go.th/news/>
- สำนักข่าว NAVALNEWS. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.navalnews.com/>
- สำนักข่าว Army Recognition. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://armyrecognition.com/>
- สำนักข่าว The Times Of Israel. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.timesofisrael.com/>
- สำนักข่าว NDTV World. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.ndtv.com/>
- สำนักข่าว Islamic World News. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://english.iswnews.com/>